

Енвер МЕЦЕДОВИЌ
Бенида ПЉАКИЌ
Ахмет МЕЦЕДОВИЌ
Владимир МОМЧИЛОВИЌ

373.3.091:006]:37.014.6

ВРЕДНОСТИТЕ НА МОТОРНИТЕ ПОСТИГНУВАЊА ВО СОГЛАСНОСТ СО СТАНДАРДНИТЕ НА КРАЈОТ НА ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Abstract

The main aim of the research upon which to base this work relates to the practical application of scientific and educational standards of mandatory education for teaching the subject of physical education. Educational standards are the result of working on the project of the Ministry of Education of the Republic of Serbia. Through this cooperation on a sample of 120 respondents-students who have completed primary education, is seen the quality of motor skills that the curriculum of the Republic of Serbia content that is checked at the beginning and end of the school year. Through methodological work will be displayed: basic parameters of motor skills in patients compared to a group of women, middle, and disperzoni parameters, asymmetry patients, analiya difference between the group of respondents, characteristics of homogeneous group of patients, the distance between the group of patients, group of respondents, graphical displays of the results between groups than those of women. The paper by using tables and charts with modern methods will be the results of research.

Key words: *motor skills, evaluation and achievement, standards of physical education, sport and Technical Education*

ВОВЕД

Модерниот начин на евалуација на успехот на учениците во полето на физичкото образование е цел во училиштата, што се однесува на совладувањето на специфичното знаење, вештини и дисциплина кои се сметаат како главна и единствена цел. Содржините за формата и методите на физичкото образование заостануваат зад објективните потреби на учениците и општеството, а и кај едните и кај другите има недостиг на интерес за оваа форма на образование. Во оваа ситуација, за наставниците да одржат час по физичко образование, тие ги активираат подобрите ученици, и користат оценки како средство за принуда, награда или казна, а не како средство за објективно потврдување на постигнатото.

Набљудувањето и евалуацијата на прогресот на учениците се спроведува постојано во текот на училишната година. Секоја проценка

(евалуација) на моторните способности го зема предвид нивото на индивидуалните моторни способности, постигната низ текот на училишната година, според нивните индивидуални способности. За оценување на физичкиот раст и моторните способности се употребува сет на тестови од Институтот за спорт. Како дополнување на овие тестови, по предлог од Министерство за образование, набрзо ќе започне примената на образовни стандарди за физичко образование на крајот на задолжителното образование, што е резултат на развојот на образованието во Србија.

1. СТУДИЈА НА СЛУЧАЈ

Предметот на ова истражување е студија на евалуацијата на моторните постигнувањата на учениците во последната година од основното училиште согласно образовните стандарди за физичкото образование за крајот на задолжителното образование.

2. ЦЕЛИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Врз основа на истражување, целта е да се анализира и детерминира реалната ситуација во полето на евалуацијата на постигнувањата и подобрување на образовниот процес на учениците во последното одделение во основно училиште, како и детерминирање на резултатите што се однесуваат на моторните способности на партиципиентите.

Задача беше:

- Да се прикажат главните параметрите на моторните способности на испитаниците; да се идентификуваат разликите во женската група; да се дефинираат карактеристиките на секоја група на субјекти; да се детерминира хомогеноста на моторните вештини за секоја група на субјекти; да се одреди уделот на карактеристиките кои што беа специфични за секоја група.

3. ХИПОТЕЗА НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Земајќи ги предвид претходните искуства, проблемите, случаите и целите на истражувањето и методолошкиот пристап во овој труд, може да се постави следнава основна хипотеза: Глобална истражувачка хипотеза:

Но Има голема разлика помеѓу женските групи во однос на тестираните моторни вештини.

4. МЕТОДОЛОГИЈА НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Да се одреди како објективно евалуирање на постигнувањата на учениците според образовните стандарди во физичкото образование ќе влијае на мерењето на моторните способности на учениците. Го употребивме методот на теоретска анализа, којшто кореспондира на истражувањето. По завршувањето на мерењата, да се пресметаат основните параметри, да се утврдат разликите со употреба на униваријантни и мултиваријантни анализи на коварирање. Статистичката

анализа беше направена за да се проценат параметрите на дескриптивните статистики за секоја варијабла одделно.

4.1. Примерок

Примерокот се состои од ученици од осмо одделение на основно училиште. Примерокот вклучи 120 испитаници од осмо одделение од 6 училишта во Нови Пазар.

5. АНАЛИЗА И ИНТЕРПРЕТАЦИЈА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Согласно со предетерминираниите анализи од нацрт-студијата да се анализираат моторните способности на жени во споредба со тие на група на девојчиња. Првиот дел ги презентира централните и дисперзираните параметри, асиметријата и заоблената дистрибуција во однос на набљудуваните параметри. Вториот дел ги анализира разликите помеѓу групите девојчиња-девојчиња за евалуирање на резултатите и потребата за понатамошно разгледување, идентификување на трендовите и методолошките својства на обработка. Дефинираните карактеристики и хомогеноста на секоја од групите на девојчиња ја одреди разликата помеѓу нив. Анализата се изврши на моторните способности и агилност во воздух, координација со палка и агилност на земја, 20 метри висок старт, длабок предклон на клупа, скок во далечина од место, стоење на една нога. Беа опфатени 120 испитаници во 3 подгрупи на девојчиња, или група 1. (44), група 2. (39), група 3. (37).

Централните и дисперзираните параметри, мерењата на асиметријата и заоблената дистрибуција на споменатите моторни способности ги претставуваат групите на девојчиња и дозволија употреба на параметриски процедури.

Табела 1.: Централни и дисперзирани параметри и мерења на асиметријата и заоблената дистрибуција на моторните вештини. Група 1 (44 испитаници)

	sr.vr	std.d	min	maks	k.var	interv.pov.		sk	ku	p
MOKVZ	834.21	108.20	472.0	1038.0	12.97	801.30	867.11	-.70	1.53	.831
MKOPL	433.25	66.51	315.0	588.0	15.35	413.02	453.48	.45	-.47	.405
MOKNT	12.43	2.23	9.6	18.2	17.94	11.76	13.11	1.01	.33	.293
M20VS	4.31	.87	1.8	6.0	20.14	4.05	4.57	-.35	.73	.534
MDPRK	17.66	8.43	9.0	39.0	47.71	15.10	20.22	1.12	.11	.037
MSKOM	1149.09	119.57	900.0	1350.0	10.41	1112.73	1185.45	.06	-.95	.618
MSUKL	6.07	3.85	1.1	16.7	63.46	4.90	7.25	1.05	.23	.088

Табела 2.: Централни и дисперзирани параметри и мерења на асиметријата и заоблената дистрибуција на моторните вештини. Група 2 (39 испитаници)

	sr.vr	std.d	min	maks	k.var	interv.pov.		sk	ku	p
MOKVZ	847.39	115.06	485.0	1124.0	13.58	810.08	884.69	-.25	1.56	.452
MKOPL	424.33	93.60	275.0	678.0	22.06	393.99	454.68	.51	-.11	.872
MOKNT	12.34	2.72	8.2	18.8	22.05	11.46	13.22	.65	-.52	.352
M20VS	4.11	.84	1.8	6.0	20.52	3.84	4.38	-.90	1.28	.348
MDPRK	18.15	8.25	8.0	40.0	45.47	15.48	20.83	1.25	.88	.098
MSKOM	1560.26	150.08	1400.0	2000.0	9.62	1511.60	1608.92	1.12	.78	.105
MSUKL	7.16	4.47	1.9	21.1	62.49	5.71	8.61	1.23	1.40	.534

Табела 3.: Централни и дисперзирани параметри и мерења на асиметријата и заоблената дистрибуција на моторните вештини. Група 3. (39 испитаници)

	sr.vr	std.d	min	maks	k.var	interv.pov.		sk	ku	P
MOKVZ	1023.32	127.19	880.0	1462.0	12.43	980.91	1065.74	1.62	2.68	.042
MKOPL	406.60	84.25	285.0	607.0	20.72	378.50	434.69	.82	-.05	.417
MOKNT	14.19	2.77	9.4	21.5	19.54	13.26	15.11	.43	-.26	.793
M20VS	3.98	.81	1.6	5.2	20.33	3.71	4.25	-1.06	.75	.680
MDPRK	16.19	7.40	6.0	40.0	45.71	13.72	18.66	1.18	1.34	.155
MSKOM	1315.68	83.35	1150.0	1600.0	6.34	1287.88	1343.47	.92	2.10	.116
MSUKL	6.76	3.86	2.3	16.9	57.15	5.47	8.04	.81	-.10	.267

Предмет на анализа на разликите беа различните нивоа на моторните способности кај девојчињата. Мултиваријатната МАНОВА дескриптивна анализа, базирана на добиените резултати покажа дека има разлика и јасно дефинира разлика на испитуваните групи.

Табела 4.: Статистичка анализа на моторните способности на девојчињата и жените

анализа	n	F	P
MANOVA	7	21.237	.000
променлива	7	22.590	.000

Табела 5.: Важност на разликите помеѓу групите на девојчиња и жени во однос на споредбата на моторните способности

	F	p	k.dsk
MOKVZ	31.662	.000	.000
MKOPL	1.094	.338	.074
MOKNT	6.301	.003	.078
M20VS	1.610	.204	.028
MDPRK	.609	.546	.069
MSKOM	119.441	.000	.000
MSUKL	.759	.470	.027

Бидејќи $p < 1$, ја прифаќаме алтернативната хипотеза А3. Тоа значи дека има важна разлика помеѓу некои групи во: агилноста во воздух (.000), брзина на подлога (.003), и скок во далечина од место (000).

Коефициентот на променливост индицира дека најголем удел во променливите вредности кај групите на девојчиња и жени кои се однесуваат на моторните способности има во: агилноста на подлога (.078), координација со палка (.074), длабок предклон на клупа (.069), 20 метри висок старт (.028), стоење на една нога (.027), скок во далечина од место (000), агилност во воздух (000).

Исто така, треба да се забележи дека латентните карактеристики, кои се карактеристични на детерминираната разлика во групата на девојчиња, и анализата на променливите се инкорпорирани во структурата, во која има важна разлика помеѓу групите. Латентни одлики: координација со палка (.338), 20 метри висок старт (.204), длабок предклон на клупа (.546), стоење на една нога (.470).

Табела 6.: Карактеристики и хомогеност на групата на девојчиња и жени во однос на споредбата на моторните способности

	група 1	група 2	група 3	dpr %
MOKNT	умерена	помала	поголема* ²	28.261
MKOPL	поголема	умерена	помала	26.812
MDPRK	умерена	поголема	помала	25.000
M20VS	поголема* ¹	умерена	помала	10.145
MSUKL	помала	поголема	умерена	9.783
MSKOM	помала	поголема* ²	умерена* ¹	.000
MOKVZ	помала	умерена	поголема* ²	.000
n/m	44/44	37/39	32/37	
%	100.00	94.87	86.49	

Врз основа на гореприкажаното, може да се каже дека хомогеноста на групата беше 100% (поголема), 0 значи дека испитаниците имаат други карактеристики од тие кои важат за нивната група, а карактеристиките на групата 2. беа присутни кај 37 од 39 испитаници, хомогеноста изнесуваше 94.9% (повисока), бидејќи 2 испитаници демонстрираа поинакви карактеристики. Во групата 3., тоа беше случај кај 32 од 37 испитаници, односно хомогеност од 86.5% (повисока), додека 5 испитаници демонстрираа поинакви карактеристики.

Има испитаници чиешто карактеристики се слични со тие од група 1., а не се поврзани со група на девојчиња. Ова ни дозволува да заклучиме дека тие припаѓаат на само една група.

Табела 7 Растојание (махаланобис) помеѓу групата на девојчиња и жени во однос на споредбата на моторните способности

	група 1	група 2	група 3
група 1	.00	3.51	2.53
група 2	3.51	.00	2.52
група 3	2.53	2.52	.00

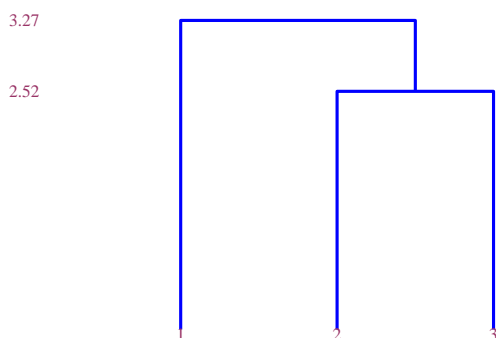
Преку пресметување на махаланобис растојанието помеѓу групите на девојчињата-испитаници добивме уште еден индикатор за сличност, односно разлика. Разликата од различни области може да се спореди. Растојанието презентирано во табелата индицира дека најмала разлика има помеѓу групите на девојчиња: Група 3. и Група 2. (2.52) (поголема), и дека

најголемо растојание има помеѓу групите на испитаници: Група 2. и Група 1. (3.51) (поголемо).

Табела 8 Групирање на групите на девојчињата-испитаници во однос на моторните способности

ниво	блискост
група 2.,група 3.	2.52
група 1.,група 2.	3.27

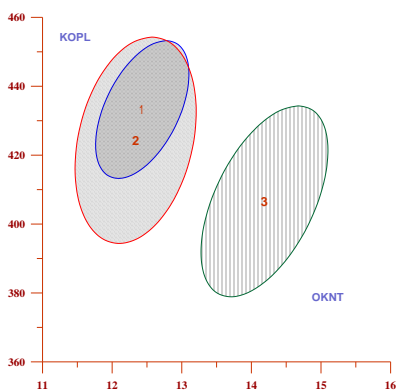
Врз основа на прикажаниот дендограм се открива дека најблиски групи се групата 2. и групата 3. со растојание од 2:52, и дека најголема разлика има помеѓу група 1. и група 2., која што изнесува 3.27.

Легенда: Група 1. (1) Група 2. (2) Група 3. (3)

Врз основа на графичкиот приказ, низ елипсите (интервал на доверба) може да се набљудуваат релативните позиции и карактеристиките на секоја од трите групи на испитаниците девојчиња (Група 1. (1) Група 2. (2) Група 3. (3)) во однос на трите најваријабилни моторни способности (карактеристики), како: агилност на земја (OKNT), координација со палка (KOPL), длабок предклон на клупа (DPRK).

Слика 1.: Елипси (интервал на доверба), група на испитаници девојчиња, во однос на агилност и координација на земја со палка

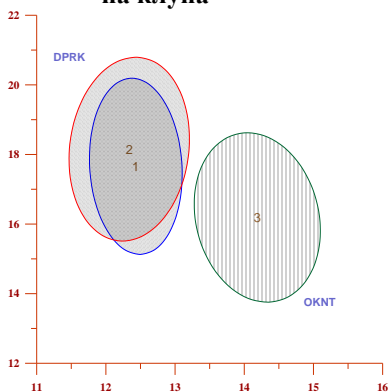

Легенда; група 1. (1), група 2. (2), група 3. (3); агилност на земја (OKNT), координација со палка (KOPL)

x-оската на графиконот (хоризонталната оска) е брзината на земјата (OKNT), и ординантата (вертикалната оска) е координацијата со палката (KOPL).

Треба да се забележи дека во споредба со агилноста на земја, групата 2. (2) има најниска вредност за моторни способности, а групата 3. дека ја има највисоката вредност (3). Во однос на координација со палка, групата 3. (3) има најниска вредност кај моторните способности, а групата 1. (1) има највисока.

Слика 2.: Елипси (интервал на доверба), група на испитаници девојчиња во однос на агилност на земја и длабок предклон на клупа

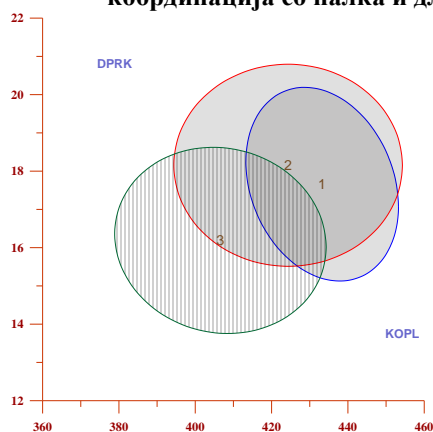
Легенда: група 1. (1), група 2. (2), група 3. (3); агилност на земја (OKNT) длабок предклон на клупа (DPRK).

x-оската (хоризонталната оска) се однесува на брзината на земјата (OKNT), а ординантата (вертикалната оска) на длабокиот предклон на клупа (DPRK).

Вреди да се забележи дека во однос на агилноста на земјата, групата 2. (2) има најниска вредност на моторни способности, а дека

групата 3. (3) има највисока. Во однос на длабокиот предклон на клупа групата 3. (3) има најниска вредност на моторни способности, а највисока вредност има групата 2. (2).

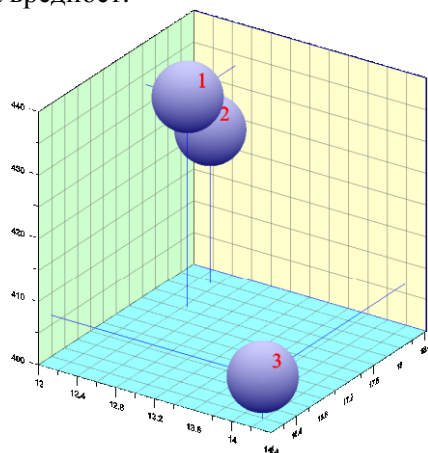
Слика 3.: Елипси (интервал на доверба), група на жени во однос на координација со палка и длабок предклон на клупа

Легенда: група 1. (1), група 2. (2), група 3. (3); координација со палка (KOPL) длабок предклон на клупа (DPRK).

x-оската (хоризонталната оска) се однесува на координацијата со палка (KOPL), а ординатата (вертикалната оска) е длабок предклон на клупа (DPRK).

Очигледно е дека во однос на ординација со палка, групата 3. (3) има најниска вредност на моторни вештини, и дека групата 1. (1) има највисока вредност. Споредено со длабокиот предклон на клупа, групата 3. (3) има наниска вредност на моторни вештини, додека групата 2. (2) има највисока вредност.

Во овој дел од трудот ќе се анализираат антропометриските карактеристики на субјектите во групата на девојчиња.

6. ЗАКЛУЧОК

Беше воспоставено дека има разлика помеѓу групата на девојчиња (.000) споредено со моторните вештини на испитаниците – агилност во воздух (.000), брзина на земја (.003), скок во далечина од место (000). Немаше координација на разликите со палка (.338), 20 метри висок старт (.204), длабок предклон на клупа (.546), стоење на една нога (.470). Постоенето на лимит (000) беше потврдено за агилноста на земја, координација со палка, длабок предклон на клупа, 20 метри висок старт, стоење на една нога, агилен скок во воздух. Има латентни разлики во: координација со палка (.338), 20 метри висок старт (.204), длабок предклон на клупа (.546), стоење на една нога (.470).

Врз основа на моторните способности на испитаниците може да се каже дека:

- Групата 1. ги има следниве својства: Вредностите за агилност на земја се средни, вредностите за координацијата со палка се повисоки, во длабокиот предклон на клупа вредностите се средни. Вредностите кај 20-метарскиот висок старт се повисоки *1, за стоење на една нога вредностите се помали, за високиот старт вредностите се помали, и хомогеноста е 100.00% (44/44).
- Група 2. ги има следниве својства: за агилност на земја вредностите се помали, за координација со палка вредностите се средни, за длабок предклон на клупа се повисоки, за 20 метарски висок старт вредностите се средни, за стоење на една нога, вредностите се повисоки *2, и хомогеноста е 94.87% (37/39).
- Група 3. ги има следниве својства: за агилност на земја, вредностите се повисоки *2, за координација со палка вредностите се пониски, за длабок предклон на клупа, вредностите се пониски, за 20 метарски висок старт вредностите се пониски, има средни вредности за стоење на една нога, за скок во далечина има средни вредности *1, и хомогеноста изнесува 86.49% (32/37).

ZC13 на моторните способности на испитаниците (MANOVA и варирање .000 .000) индицираат дека има важни разлики помеѓу 3 групи на девојчиња за агилноста во воздух (000), брзина на земја (.003), стоечки скок во далечина (.000). Нема разлика во координацијата со палка (.338), 20 метарски висок старт (.204), длабок предклон на клупа (.546), стоење на една нога (.470), со варирање кај агилноста на земја (.078), координација со палка (.074), длабок предклон на купа (.069), 20-метарски висок старт (.028), стоење на една нога (.027), скок во далечина од место (000), вртење во воздух (000).

Литература:

1. Ancukić, K. (1994). Improvement of physical education in the modern organization of the educational - educational work in schools, Belgrade.
2. Visnjic, D. & Martinovic, D. (2005). Methods of physical education. Belgrade: BIGZ.
3. Koturović, Lj., Jeričević D. (1994). Role of Physical Education in the prevention of deformation of schoolchildren, Belgrade.
4. Krsmanović B, Berkovic, L. (1995). Theory and methods of physical education, University of Novi Sad, Faculty of Physical Education.
5. Leskošek, J. (1980). Theory of Physical Education. Belgrade: Yugoslav union organization of physical education.
6. Međedović, E. (2004). Contributes to physical education. Novi Pazar: DUN.
7. Međedović, E. (2005). Theory and methodology of physical education. Leposavic Teachers College.
8. Međedović, E. (2010). Methods of physical education. Novi Pazar: DUNP.
9. Pljakić, B. (2011). Attitudes of fourth grade students and their parents toward physical education. Master thesis. Vranje Teachers College.
10. Pljakić, B. (2011). Ratio of students and their parents toward physical education.
11. Pljakić, B. (2012). Evaluation of student achievement standards for the end of primary education in physical education. Doctoral dissertation project. SPE Novi Sad.